

Kymenlaakson hyvinvointialueen ja Kymenlaakson kuntien yhteistyönä toteuttaman päihdetilannekyselyn alueellinen yhteenveto

Päihdetilannekysely 2023

20.2.2024

Sisällys

1. Johdanto	2
2. Kyselyn toteutus.....	2
3. Kyselyyn vastaajat.....	3
4. Havainnot kotikunnassa tapahtuvasta päihteiden käytöstä ja anniskelusta.....	5
5. Havainnot alaikäisten päihteiden käytöstä viimeisen 12 kuukauden aikana	6
6. Havainnot alaikäisille myynnistä ja välittämisestä viimeisen 12 kuukauden aikana7	
7. Alaikäisten päihteiden käyttöön ja rahapelaamiseen tulisi puuttua enemmän	8
8. Suhtautuminen alkoholin myynnin ja anniskelun tiukentamiseen.....	8
9. Tupakansavulle ja sähkösavukkeiden höyrylle altistuminen	9
10. Rahapelimainonnan rajoittaminen.....	9
11. Vastaajien huoli läheisestä ja itsestään viimeisen 12 kuukauden aikana	10
12. Nuorten päihteiden ja rahapelaamisen puheeksiotto viimeisen 12 kuukauden aikana	11
13. Aikuisten päihteiden ja rahapelaamisen puheeksiotto viimeisen 12 kuukauden aikana	12
14. Aikuisten kokemukset avun ja tiedon saamisesta.....	13
15. Saatesanat	14

1. Johdanto

Kymenlaakson päihdetilannekysely toteutettiin Kymenlaakson hyvinvointialueella ja kaikissa Kymenlaakson kunnissa 28.9. - 12.11.2023.

Kyselyllä kartoitettiin Kymenlaakson asukkaiden näkemyksiä ja mielipiteitä päihteiden, tupakka- ja nikotiinituotteiden ja rahapeliä käytöstä ja niiden ehkäisemisen keinoista viimeisen 12 kuukauden aikana. Kyselyn tuloksia hyödynnetään kuntien lisäksi alueellisessa ehkäisevässä päihdetyössä, sekä alueellisessa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen raportoinnissa.

Huomioitavaa on, että kyselyn tulokset eivät kerro Kymenlaakson alueen päihteitä käyttävien määrästä. Raportissa esitetään, kuinka päihdeilmiö näyttäytyy kuntalaisille. Tuloksia käsitellään koko maakunnan osalta.

2. Kyselyn toteutus

Kysely toteutettiin Kymenlaakson hyvinvointialueella ja kaikissa Kymenlaakson kunnissa 28.9. - 12.11.2023 sähköisen lomakkeen kautta. Kysely oli avoinna Kymenlaakson hyvinvointialueen ja kuntien verkkosivulla. Kyselystä tiedotettiin verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa sekä paikallislehdissä. Kyselyyn vastaaminen tapahtui nimettömästi. Vastaaminen oli luottamuksellista, eikä vastaajia voida tunnistaa.

Nuorille (13-18 vuotiaille) ja aikuisille oli omat kysymyspohjat. Kysymyspohjina käytettiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kyselypohjia, joihin tehtiin joitakin muokkauksia alueelliseen ehkäisevän päihdetyön työryhmässä THL:n hyväksynnällä.

Kyselypohjan toteuttamisesta vastasi Kymenlaakson hyvinvointialueen projektikoordinaattori Noora Pulkka ja vastausten käsittelystä asiakkuuspäällikkö Mervi Ihantola. Kuntakohdattaiset tiedot toimitettiin kuhunkin kuntaan sekä Webropol -raportteina että Excel-tiedostoina hyödynnettäviksi. Vastaanottavina tahoina toimivat alueelliseen ehkäisevän päihdetyön työryhmään nimetyt kuntien edustajat.

Alueellisen ehkäisevän päihdetyöryhmän jäsenet 2023:

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry: Heli Vaija, asiantuntija

Hamina: Jenny Amperla, nuorisokoordinaattori ja Mia Iivonen, hyvinvointikoordinaattori

Kotka: Hanna-Kaisa Lähde, ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori

Kouvola: Laura Sillanpää, ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori

Pyhtää: Tytti Eriksson, hyvinvointikoordinaattori

Miehikkälä / Virolahti: Veli-Matti Ahonen, vapaa-aikaohjaaja

Kymenlaakson hyvinvointialue: Mervi Ihantola, asiakkuuspäällikkö, Juha Kinnunen, kehittämiskoordinaattori ja Sanna Koste, hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen päällikkö

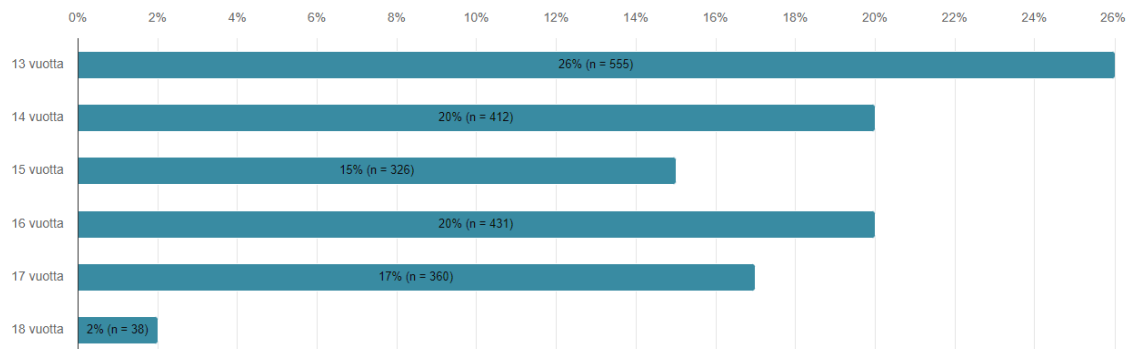
3. Kyselyyn vastaajat

Kyselyyn vastasi yhteensä 3281 kuntalaista. Vastaajia oli Kymenlaakson kaikista kunnista. Kuntakohtaisissa vastausmäärissä oli isoja eroja huomioiden myös kuntien väestöpohjan.

Nuorten kyselyssä oli viisi taustakysymystä. Kotkalaisilta nuorilta kysyttiin kuudentena taustakysymyksenä asuinalueetta. Päihdetilanteeseen liittyviä monivalintakysymyksiä kaikille nuorille oli yhdeksän. Yhteen monivalintakysymykseen kysyttiin tarkennusta avoimella tekstikentällä. Lisäksi nuorilta kysyttiin avoimella kysymyksellä, mitä asuinpaikassasi kannattaisi tehdä, että lapset ja nuoret eivät kokeilisi tai alkaisi käyttää alkoholia, tupakka- ja nikotiinituotteita tai huumausaineita tai pelaisi rahapelejä? Kenen pitäisi tehdä jotain? Kerro esimerkkejä, mitä pitäisi tehdä tai mikä auttaisi. Edellä mainittuja kysymyksiä ei ole avattu tässä alueellisessa yhteenvedossa.

Nuorten kyselyyn vastasi 2122 Kymenlaaksolaista 13-18 -vuotiasta nuorta (taulukko 1). Vastaajista oli poikia 44 % ja tyttöjä 51 %. Viisi prosenttia nuorista ei halunnut kertoa sukupuoltaan tai valitsi muu -vaihtoehdon.

Minkä ikäinen olet vuoden 2023 lopussa?
Vastaajien määrä: 2122

Taulukko 1, nuoret: Minkä ikäinen olet vuoden 2023 lopussa?

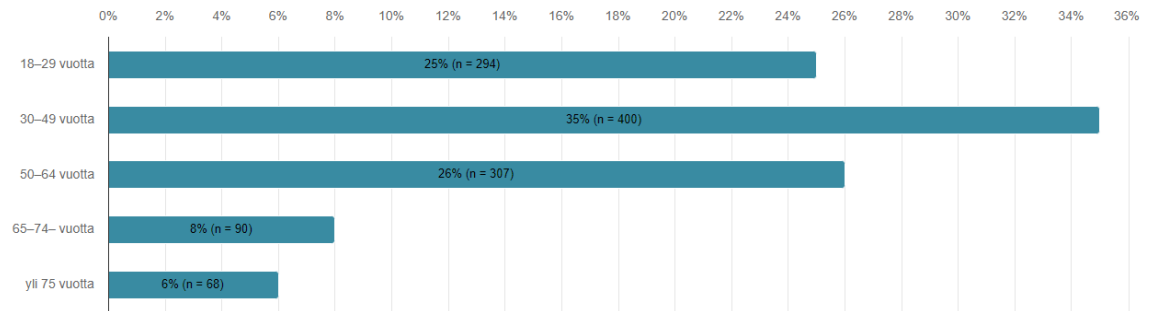
Nuorista 61 % kävi peruskoulua, 28 % opiskeli lukiossa ja 11 % toisen asteen ammatillisessa oppilaitoksessa. Alle prosentti nuorista opiskeli jossain muualla. Kouvolalaiset nuoret vastasivat kyselyyn aktiivisimmin. Kyselyyn vastaaminen mahdollistettiin Kouvolassa ja Haminassa oppitunnin aikana. Nuorista 69 % asui Kouvolassa, 23 % Haminassa, 6 % Kotkassa ja yhteensä 2 % Miehikkälässä, Virolahdella ja Pyhtäällä.

Aikuisten kyselyssä oli neljä taustakysymystä. Kotkalaisilta aikuisilta kysyttiin viidentenä taustakysymyksenä asuinalueetta. Päihdetilanteeseen liittyviä monivalintakysymyksiä kaikille aikuisilla oli 19, joista neljään kysymykseen kysyttiin tarkennusta avoimella tekstikentällä. Kahdella avoimella kysymyksellä kysyttiin, Kerro kunnassasi havaitsemista päihteiden ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön sekä rahapelaamiseen liittyvistä epäkohdista, joihin mielestäsi erityisesti tulisi kohdistaa ehkäiseviä toimia? Miten voisit itse kuntalaisena osallistua näiden haittojen ehkäisemiseen? Edellä mainittuja kysymyksiä ei ole avattu tässä alueellisessa yhteenvedossa.

Aikuisten kyselyyn vastasi 1159 kuntalaista (taulukko 2). Vastaajista oli miehiä 26 % (n= 304) ja naisia 70 % (n= 812). Neljä prosenttia (n= 43) vastaajista ei halunnut kertoa sukupuoltaan tai valitsi muu -vaihtoehdon.

Ikä

Vastaajien määrä: 1159

Taulukko 2, aikuiset: Ikä

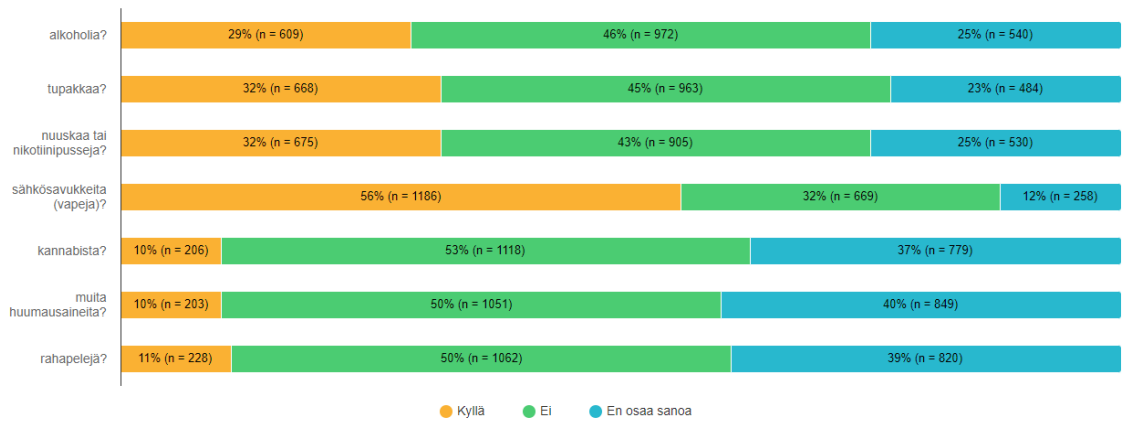
Vastaajista 50 % (n= 573) ilmoitti olevasta kokopäivätyössä ja 6 % (n= 72) osa-aikatyössä, 24 % (n= 275) olevansa opiskelija, 11 % (n= 130) eläkkeellä iän puolesta, työttömänä tai lomautettuna 3 % (n= 37), 2 % (n= 28) muulla eläkkeellä, 1 % (n=8) hoitamassa omia lapsia, omaisia tai kotitaloutta ja muuksi tilanteeksi ilmoitti 3 % (n=36) vastaajaa. Muuta tilanne kuvasi pääasiassa yrittäjäyys, sairauslomalla olo ja opiskelun ja työelämän yhdistäminen.

Aikuisista vastaajista 45 % (n=527) asui Kouvolassa, 31 % (n=355) Kotkassa, 14 % (n=162) Haminassa ja yhteensä 10 % (n=115) Miehikkälässä, Virolahdella ja Pyhtäällä.

4. Havainnot kotikunnassa tapahtuvasta päihteiden käytöstä ja anniskelusta

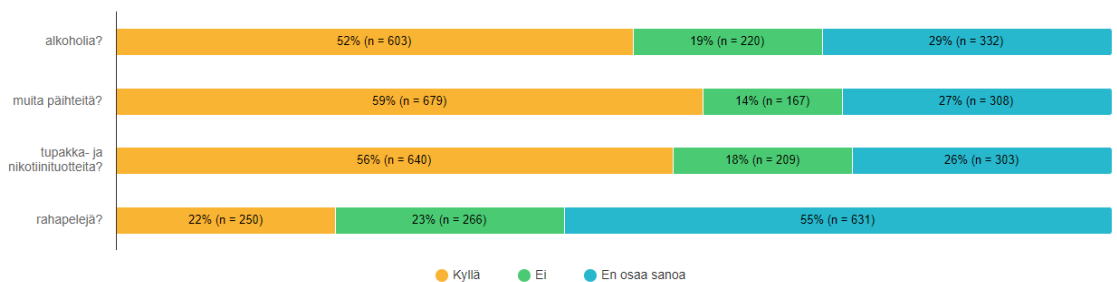
Noin kolmannes nuorista oli sitä mieltä, että omassa asuinkunnassa käytetään liikaa alkoholia, tupakka- ja nikotiinituotteita (taulukko 3). Yli puolet nuorista koki, että sähkösavukkeita käytetään liikaa omassa asuinkunnassa. Noin joko kymmenes nuori koki, että huumeaineiden ja rahapalaamisen käytetään liikaa. Aikuisten ja nuorten kokemukset liikaikäytöstä erosivat toisistaan. Yli puolet aikuisista koki, että alkoholia muita päihteitä ja tupakka- ja nikotiinituotteita käytetään liikaa. Lähes kaksi kolmesta aikuisesta vastaajasta koki, että muita päihteitä käytetään liikaa (taulukko 4).

Käytetäänkö siellä missä asut mielestäsi liikaa....
Vastaajien määrä: 2122

Taulukko 3, nuoret: Käytetäänkö siellä missä asut mielestäsi liikaa?

Käytetäänkö kunnassasi / asuinalueellasi mielestäsi liikaa...
Vastaajien määrä: 1156

Taulukko 4, aikuiset: Käytetäänkö kunnassasi / asuinalueellasi mielestäsi liikaa?

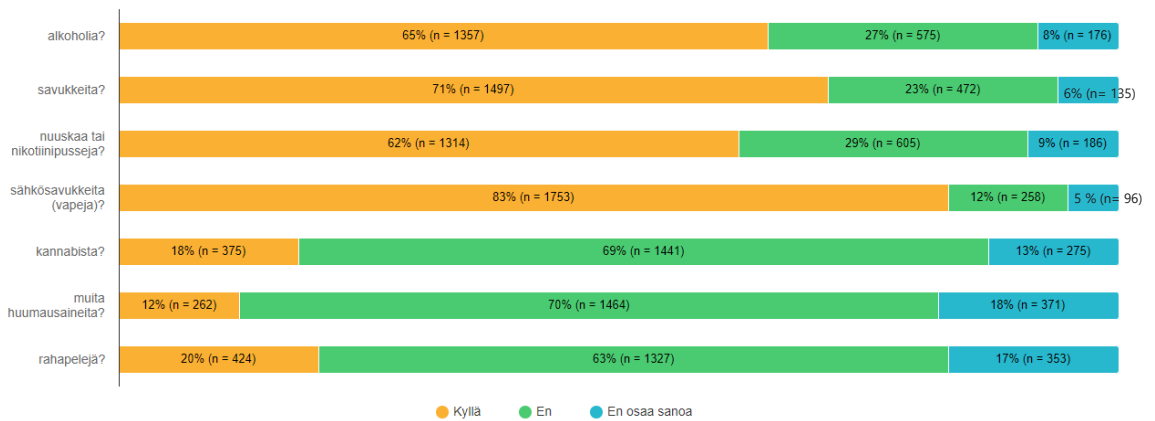
Nuorista vastaajista 29 % (n=591) ja aikuisista vastaajista 35 % (n=404) oli viimeisen 12 kuukauden aikana pelännyt kadulla tai muulla julkisella paikalla kohtaamiaan päihtyneitä henkilöitä. Päihtynyt henkilö oli ahdistelut tai häirinnyt kadulla tai muulla julkisella paikalla nuorista vastaajista 24 % (n= 140) ja aikuisista vastaajista 41 % (n= 163).

Ahdistelu ja häiritseminen oli ollut mm. uhkailua, huutelua, kerjäämistä, lähestymisyrityksiä, seksuaalista häirintää, fyysistä kontaktia, aseella uhkailua, seuraamista, pahoinpitelyä ja raiskaus. Ahdistelua ja häirintää oli tapahtunut kadulla, kaupassa, puistossa, torilla, julkisessa liikenteessä ja kauppakeskuksen läheisyydessä.

5. Havainnot alaikäisten pähteiden käytöstä viimeisen 12 kuukauden aikana

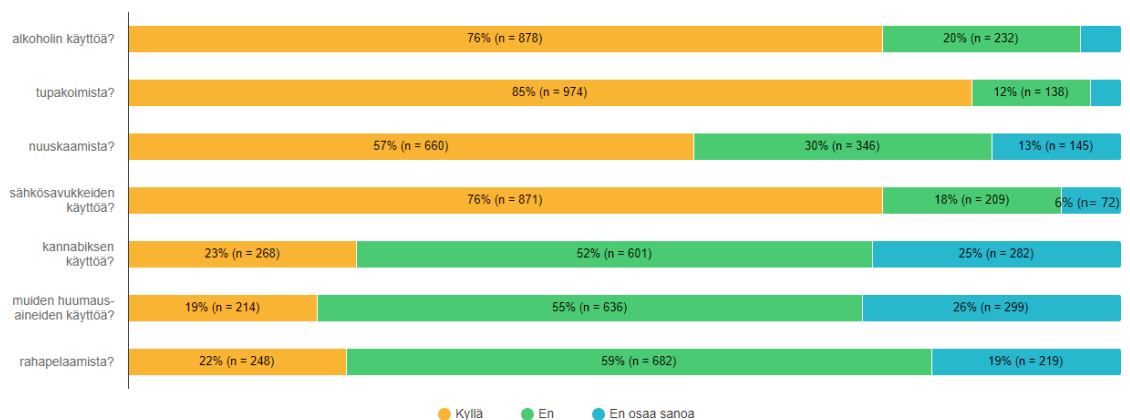
Aikuiset kyselyyn vastaajat näkivät enemmän alaikäisten alkoholin, tupakka- ja nikotiinituotteiden, huumausaineiden käyttöä sekä rahapelaamista viimeisen 12 kuukauden aikana kuin nuoret vastaajat. Ainostaan sähkötupakan osalta nuoret vastaajat olivat nähneet sitä enemmän kuin aikuiset vastaajat (Taulukot 5 ja 6).

Oletko nähnyt, että alaikäiset olisivat asuinkunnassasi käyttäneet viimeisen 12 kuukauden aikana...
Vastaajien määrä: 2116

Taulukko 5, nuoret: Oletko nähnyt, että alaikäiset olisivat asuinkunnassasi käyttäneen viimeisen 12 kk aikana?

Oletko havainnut kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana alaikäisten...
Vastaajien määrä: 1158

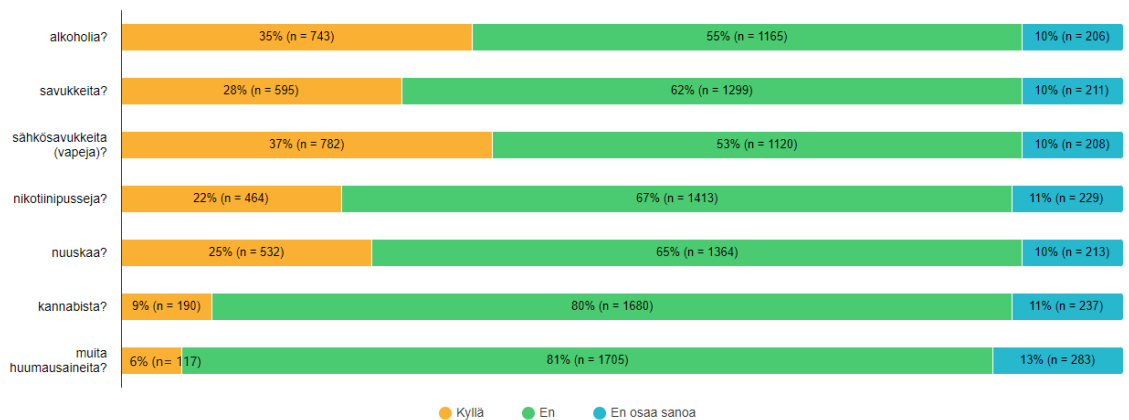
Taulukko 6, aikuiset: Oletko havainnut kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana alaikäisten?

6. Havainnot alaikäisille myynnistä ja välittämisestä viimeisen 12 kuukauden aikana

6-10 % nuorista vastaajista oli nähnyt, että omassa asuinkunnassa olisi myyty kaupassa, kioskissa tai huoltoasemalla viimeisen 12 kuukauden aikana alkoholia (8 %), savukkeita (6 %), sähkösavukkeita (10 %), nikotiininuuskaa (6 %) ja rahapelejä (6 %) alaikäisille. Aikuiset vastaajat olivat havainneet, että viimeisen 12 kuukauden aikana myyjä ei ollut tarkastanut nuorelta alkoholin ostajan ikää (16 %), tupakka- ja nikotiini tuotteiden ostajan ikää (12 %) ja rahapelien ostajan ikää (10 %).

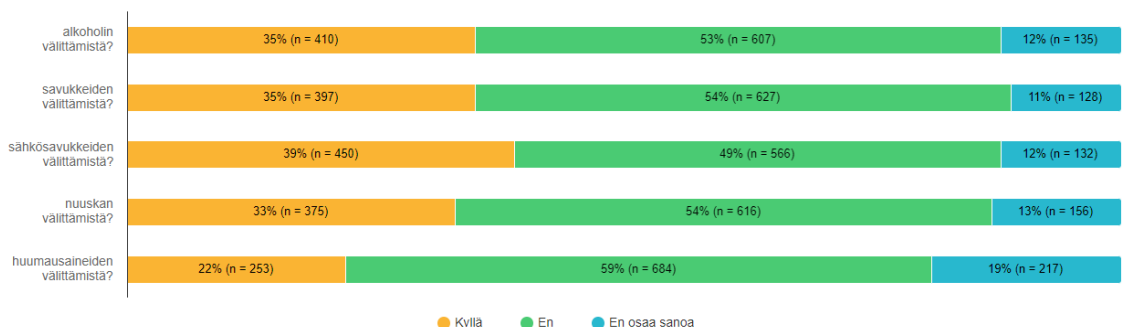
Alkoholin ja tupakka- ja nikotiinituotteiden välittämistä oli nähnyt noin kolmannes sekä nuorista että aikuisista vastaajista. Eniten on nähty sähkösavukkeiden välittämistä, nuorista vastaajista 37 % ja aikuisista vastaajista 39 % oli nähty niiden hankkimista tai välittämistä alaikäisille. Alkoholin välittämistä oli nähnyt sekä nuorista että aikuisista vastaajista 35 %. Huumausaineiden osalta nuorten ja aikuisten vastaajien näkemykset erosivat toisistaan, nuorista kannabiksen tai muiden huumausaineiden välittämistä oli nähnyt 6-9 % ja vastaavasti aikuisista huumausaineiden välittämistä oli nähnyt joka viides (22 %). Nuorten ja aikuisten havainnot ovat esitetty taulukoissa 7 ja 8.

Oletko nähnyt, että joku asuinkunnassasi olisi hankkinut alaikäisille viimeisen 12 kuukauden aikana...
Vastaajien määrä: 2118

Taulukko 7, nuoret: Oletko nähnyt, että joku asuinkunnassasi olisi hankkinut alaikäiselle viimeisen 12 kuukauden aikana?

Oletko havainnut kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana alaikäisille...
Vastaajien määrä: 1158

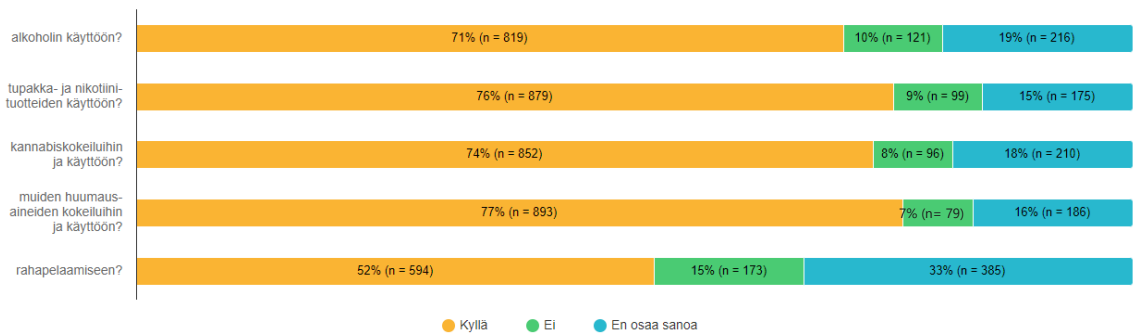

Taulukko 8, aikuiset: Oletko havainnut kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana alaikäisille?

7. Alaikäisten päihteiden käyttöön ja rahapelaamiseen tulisi puuttua enemmän

Enemmistö aikuisten vastaajista oli sitä mieltä, että alaikäisten päihteiden käyttöön (71 % -77 %) ja rahapelaamiseen (52 %, n= 594) tulisi puuttua nykyistä enemmän. Muiden huumausaineiden kokeiluun ja käyttöön halutaan puuttua eniten (77 % n= 893). Tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön tulisi puuttua enemmän 76 % (n= 879) mielestä, kannabiskokeiluihin ja käyttöön 74 % (n= 852) ja alkoholin käyttöön 71 % (n=819) mielestä. Päihteiden käyttöön ei ole tarvetta puuttua nykyistä enemmän 7 %-10 % mielestä, eikä rahapelaamiseen 15 % mielestä.

Tulisiko kunnassasi puuttua nykyistä enemmän alaikäisten...
Vastaajien määrä: 1159

Taulukko 9, aikuiset: Tulisiko kunnassasi puuttua nykyistä enemmän alaikäisten...

8. Suhtautuminen alkoholin myynnin ja anniskelun tiukentamiseen

Aikuisten kyselyssä kysyttiin suhtautumista alkoholin myynnin tiukentamiseen kotikunnassa henkilölle, joka oli selvästi päihtynyt. Vastaajista 56 % (n= 646) oli sitä mieltä, että myyntiä tulisi tiukentaa ravintoloissa ja 61 % (n=700) kaupoissa, huoltoasemilla ja kioskeissa. Vastaajista 18 % (n= 211) koki, ettei tiukempaa suhtautumista tarvita ravintoloissa ja 16 % (n=185) kaupoissa, huoltoasemilla ja kioskeissa. Noin neljännes vastaajista ei osannut kertoa kantaansa.

12 % (n=141) aikuisista vastaajista oli sitä mieltä, että alkoholin anniskelua olisi tarpeen rajoittaa tietyillä alueilla kotikunnassa kaupungin tai kunnan omalla päätöksellä. 41 % (n=463) vastaajista ei nähnyt rajoittamista tarpeelliseksi. Lähes puolet (47 %, n=542) ei osannut ottaa kantaa.

9. Tupakansavulle ja sähkösavukkeiden höyrylle altistuminen

Aikuisilta vastaajilta kysyttiin viimeisen 12 kuukauden aikana altistumisesta tupakansavulle tai sähkösavukkeiden höyrylle kadulla tai muulla julkisella paikalla niin, että vastaaja oli kokenut siitä olleen haittaa. 36 % (n=419) vastaajista koki altistuneensa savulle tai höyrylle niin, että siitä oli ollut haittaa. 55 % (n=636) koki ettei haittaa ollut ja 9 % (n=98) ei osannut sanoa kokiko haittaa.

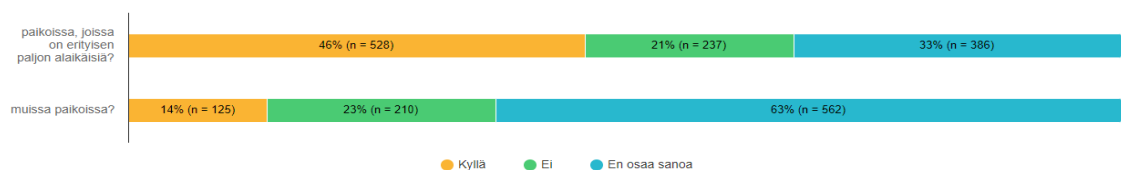
Tupakansavulle tai sähkösavukkeiden höyrylle oli altistuttu mm. kauppakeskusten ja kauppojen edustalla, rakennusten sisäänkäyntien edustoilla, torilla, puistossa, leikkipuistossa, bussipysäkillä, kadulla, rautatieasemalla, tapahtuma-alueilla, keskustassa, keskussairaalan pihalla, koulussa ja työpaikalla.

10. Rahapelimainonnan rajoittaminen

Rahapelimainonnan rajoittamista puolsi 46 % (n= 528) aikuisista vastaajista paikoissa, joissa on erityisen paljon alaikäisiä. 21 % (n= 237) mielestä mainontaa ei olisi tarpeen rajoittaa ja noin kolmannes (33 %, n= 386) vastaajista ei osannut sanoa kantaansa.

Muissa paikoissa rahapelimainontaa kannattavien osuus on vähäisempi, vain 14 % (n= 125) kannatti mainonnan rajoittamista. 23 % (n= 210) mielestä rajoittaminen ei ole tarpeen ja noin kaksi kolmesta (63 % n= 562) ei osannut sanoa kantaansa. Muita paikkoja, joissa rahapelaamista tulisi vastaajien mielestä rajoittaa ovat mm. kaikkialla, rahapelaamisen mainontaa ei saisi sallia missään, rahapelaamista ei saisi mainostaa julkisilla paikoilla, netissä, baareissa, kaupoissa ja kioskeissa, mediassa, huoltoasemilla ja ulkomainoksissa.

Tulisiko kunnassasi rajoittaa rahapelimainontaa...
Vastaajien määrä: 1156

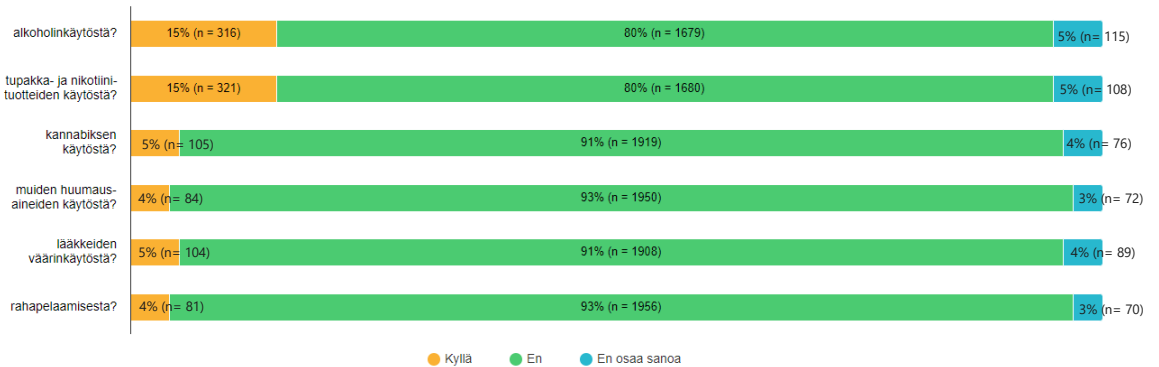
Taulukko 10, aikuiset: Tulisiko kunnassasi rajoittaa rahapelimainontaa...

11. Vastaajien huoli läheisestä ja itsestään viimeisen 12 kuukauden aikana

Nuoret vastaajista 15 % oli ollut huolissaan viimeisen 12 kuukauden aikana läheisen ihmisen alkoholin (n= 316) ja tupakka- ja nikotiinituotteiden (n= 321) käytöstä. Muiden päihdeiden ja rahapelaamisen osalta 4-5 % nuorista oli kokenut huolta. Nuorilta ei kysytty huolta läheisestä.

Oletko ollut huolissasi viimeisen 12 kuukauden aikana sinulle läheisen ihmisen (esim. äidin, isän, isovanhempien, sisarusten, kavereiden)...

Vastaajien määrä: 2111

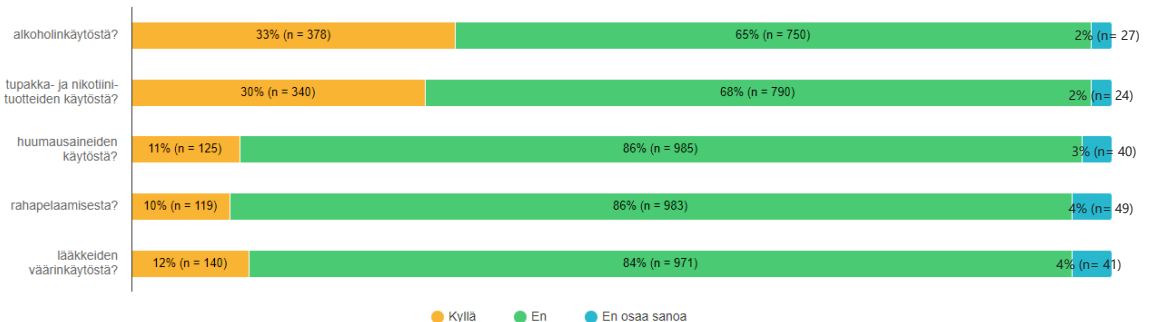
Taulukko 11, nuoret: Oletko ollut huolissasi viimeisen 12 kuukauden aikana sinulle läheisen ihmisen (esim. äidin, isän, isovanhempien, sisarusten, kavereiden) ...

Aikuiset vastaajat kokivat nuoria enemmän huolta läheisen päihdeiden käytöstä ja rahapelaamisesta. Noin kolmannes vastaajista (30-33 %) oli kokenut huolta alkoholin (n=378) ja tupakka- ja nikotiinituotteiden (n= 340) käytöstä. Muiden päihdeiden ja rahapelaamisen osalta aikuisista vastaajista oli kokenut huolta 10-12 %.

Huolta koettiin enemmän läheisen kuin itsestä puolesta. Aikuisista vastaajista 88 % -97 % ei ollut huolissaan omasta päihdeiden käytöstä tai rahapelaamisesta. Omasta alkoholin käytöstä oli huolissaan 9 % (n=98), tupakka- ja nikotiinituotteiden käytöstä 10 % (n=117), huumausaineiden käytöstä 2 % (n=24) ja lääkkeiden väärinkäytöstä 2 % (n=25). Rahapelaamisestaan oli huolissaan 4 % (n=39) vastaajista.

Oletko ollut viimeisen 12 kuukauden aikana huolissasi läheisesi...

Vastaajien määrä: 1155

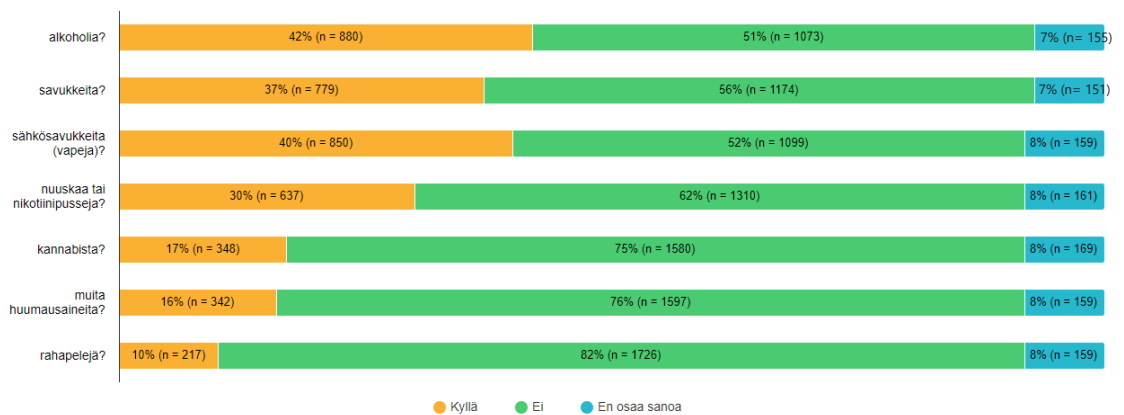
Taulukko 12, aikuiset: Oletko ollut viimeisen 12 kuukauden aikana huolissasi läheisesi...

12. Nuorten päihteiden ja rahapelaamisen puheeksiotto viimeisen 12 kuukauden aikana

Eniten nuorilta vastaajilta oli kysytty viimeisen 12 kuukauden aikana kodin ulkopuolisen aikuisen toimesta alkoholin (42 %, n= 880) käytöstä. Tupakka- ja nikotiinituotteiden osalta 30 %-40 % oli kysytty niiden käytöstä. Kannabiksen ja muiden huumausaineiden käytöstä kysyttiin hiukan alle viidennekseltä (16-17 %) nuorista. Rahapelaamista tiedusteltiin vain joka kymmenenneltä nuorelta.

Onko sinulta viimeisen 12 kuukauden aikana joku kodin ulkopuolinen aikuinen (esim. opettaja, terveydenhoitaja, nuorisotyöntekijä) kysynyt, oletko joskus kokeillut tai käyttänyt...

Vastaajien määrä: 2113

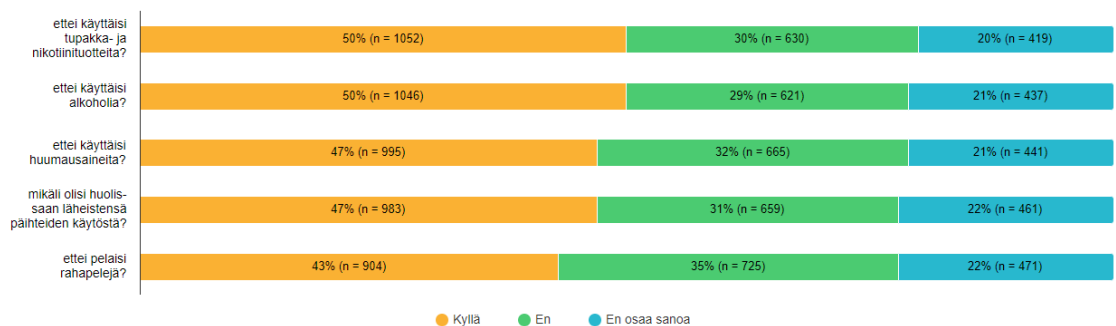

Taulukko 13, nuoret: Onko sinulta viimeisen 12 kuukauden aikana joku kodin ulkopuolinen aikuinen (esim. opettaja, terveydenhoitaja, nuorisotyöntekijä) kysynyt, oletko joskus kokeillut tai käyttänyt...

Lähes puolet nuorista (43 %-50 %) tiesi mistä he saisivat apua ja tukea. Merkille pantavaa on kuitenkin, että puolet nuorista ei joko tiennyt tai ei osannut sanoa, mistä he saisivat apua tai tukea.

Tiedätkö mistä ikäisesi saa apua tai tukea...

Vastaajien määrä: 2111

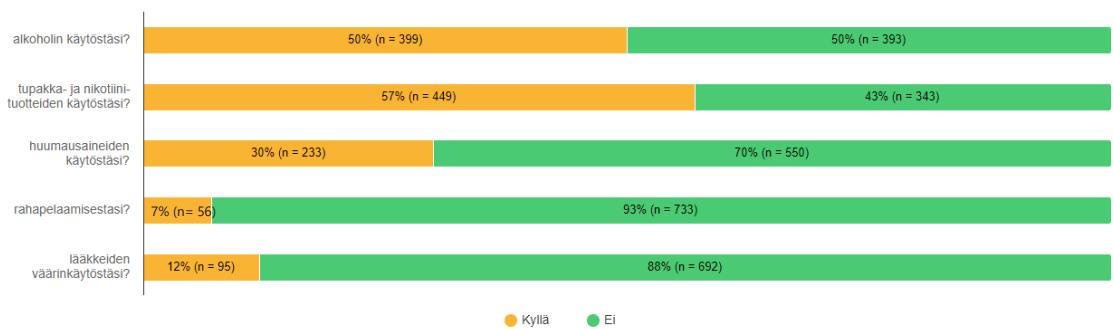
Taulukko 14, nuoret: Tiedätkö mistä ikäisesi saa apua tai tukea...

13. Aikuisten päihteiden ja rahapelaamisen puheeksiotto viimeisen 12 kuukauden aikana

Aikuista vastaajista 70 % (n= 792) oli käynyt viimeisen 12 kk aikana sosiaali- tai terveydenhuollon vastaanotolla. Esimerkiksi sairaanhoitajan, terveydenhoitajan, lääkärin, sosiaalityöntekijän tai suunterveydenhuollon vastaanotolla. 30 % (n= 342) vastasi, että ei ole käynyt viimein 12kk aikana sosiaali- ja terveydenhuollon vastaanotolla.

Yleisimmin vastaanotolla oli kysytty tupakka- ja nikotiinituotteiden käytöstä (57 %, n= 449) ja alkoholin (50 %, n= 399) käytöstä. Huumausaineiden käytöstä oli kysytty kolmannekselta (30 %, n= 233) ja lääkkeiden käytöstä 12 % (n=96). Rahapelaamisesta kysyttiin vain 7 % (n=56) vastaajista.

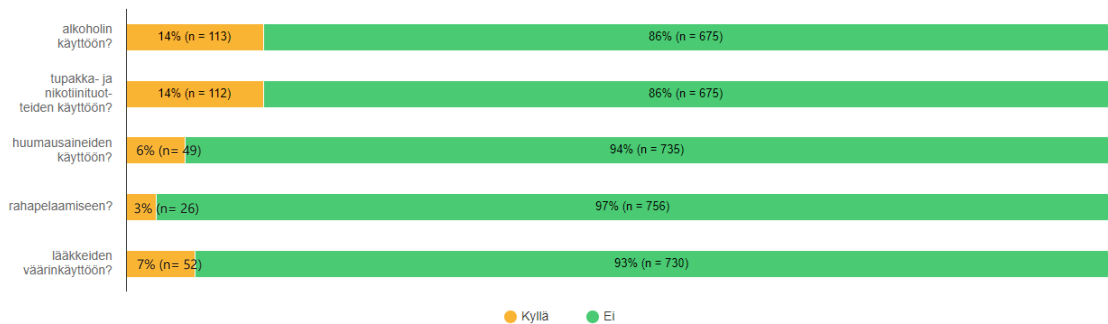
Onko sinulta kysytty vastaanotolla....
Vastaajien määrä: 792

Taulukko 15, aikuiset: Onko sinulta kysytty vastaanotolla....

Aikuisilta vastaajilta kysyttiin, onko vastaanotolla annettu neuvontaa päihteisiin ja rahapelaamiseen. Suurin osa vastaajista (86 % -97 %) ei ollut saanut vastaanotolla neuvontaa. Noin joka kymmenes (14 % n= 113) oli saanut neuvontaa liittyen alkoholin käyttöön ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön (14 % n= 112). Lääkkeiden väärinkäytön osalta neuvontaa oli saanut 7 % (n=52) ja huumausaineiden käytön osalta 6 % (n=49). Rahapelaamisen osalta neuvontaa oli annettu vähiten (3 % (n=26).

Onko sinulle annettu neuvontaa vastaanotolla liittyen...
Vastaajien määrä: 789

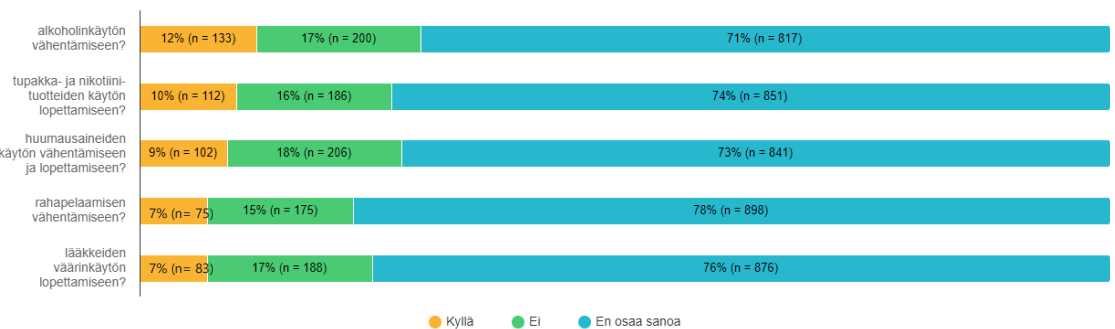

Taulukko 16, aikuiset: Onko sinulle annettu neuvontaa vastaanotolla liittyen...

14. Aikuisten kokemukset avun ja tiedon saamisesta

Enemmistö aikuista vastaajista (71 %-78 %) ei osannut sanoa, saako kotikunnasta helposti apua päihteiden, tupakka- ja nikotiinituotteiden ja rahapelaamisen vähentämiseen tai lopettamiseen. 15 %-18 % vastaajista koki, että apua ei saa helposti. Vähemmistö (7 %-12 %) vastaajista koki, että apua saisi helposti.

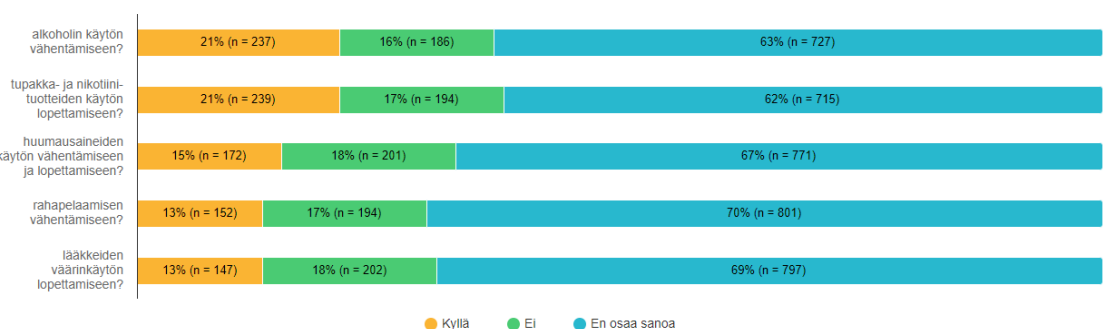
Saako kunnassasi helposti apua...
Vastaajien määrä: 1152

Taulukko 17, aikuiset: Saako kunnassasi helposti apua...

Tiedon saantia päihteiden ja rahapelaamisen käytön vähentämisen ja lopettamisen tukipalveluista tulee lisätä. Suurin osa aikuisista (62 %-70 %) vastaajista ei osannut sanoa, saako kotikunnasta helposti tietoa päihteiden, tupakka- ja nikotiinituotteiden ja rahapelaamisen vähentämisen tai lopettamisen tukipalveluista. 16 %-18 % koki, että tietoa ei saa helposti. Alkoholien käytön vähentämisen ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön lopettamisen tukipalveluista koettiin saatavan helpoimmin tietoa.

Saako kunnassasi helposti tietoa seuraavista vähentämisen ja lopettamisen tukipalveluista (esim. terveyskeskuksen vastaanotolla, tiloissa tai verkossa)?
Vastaajien määrä: 1152

Taulukko 18, aikuiset: Saako kunnassasi helposti tietoa seuraavista vähentämisen ja lopettamisen tukipalveluista (esim. terveyskeskuksen vastaanotolla, tiloissa tai verkossa)?

15. Saatesanat

Ehkäisevä päihdetyö on kaikkien vastuulla. Kymenlaakson hyvinvointialueen asukkaat ovat ilmaisseet huolensa maakunnalliseen päihdeongelmaan. Monet vastaajat esittivät halunsa osallistua vapaaehtoistyöhön, ilmoittaa havainnoista, näyttää esimerkkiä ja ottaa huolta herättävät tilanneet puheeksi. Moni vastaaja myös koki, että heillä ei ole vaikutusmahdollisuuksia tai he eivät tiedä, kuinka voisivat osallistua päihteiden ja rahapelaamisen haittojen ehkäisyyn. Jokaisella asukkaalla on mahdollisuus vaikuttaa Kymenlaakson päihdetilanteeseen keskustelemalla, kysymällä ja huolehtimalla omasta ja läheisten hyvinvoinnista. Ammattilaisten rooli painottuu päihteiden ja rahapelaamisen riskien tunnistamiseen, varhaiseen puuttumiseen ja tarvittavien palveluiden tarjoamiseen. Päihteitä ja pelaamista puheeksiottojen tulee olla rutiinityötä sosiaali- ja terveydenhuollon vastaanotoilla.

Ehkäisevä päihdetyö edellyttää suunnitelmallista ja koordinoitua panostusta sekä kuntien että hyvinvointialueiden päättäjien vahvaa sitoutumista. Ehkäisevää päihdetyötä ei voida toteuttaa yksittäisinä toimenpiteinä, se on ultramatkan juoksua. Maaliviivan saavuttamiseksi tarvitaan laaja joukko ammattilaisia, kolmannen sektorin edustajia ja alueen asukkaita.